

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2019–2020

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	LITERATURA I KULTURA POLSKA I RZECZPOSPOLITEJ (Z ELEMENTAMI LITERATURY POWSZECHNEJ)
Kod przedmiotu/ modułu*	PS16
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	polonistyka stosowana
Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr studiów	pierwszy rok, semestr I i II
Rodzaj przedmiotu	wykład, ćwiczenia
Język wykładowy	język polski
Koordinator	prof. dr hab. Marek Nalepa
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Roman Magryś, prof. dr hab. Marek Nalepa, dr hab. Jolanta Kowal, dr hab. Grzegorz Trościński

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
	60	40							10

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu /modułu (z toku)

egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość podstawowych wiadomości o literaturze dawnej, objętych programem nauczania dla szkół średnich.

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu/modułu

C1	Zaznajomienie ze znaczącymi jednostkami procesu historycznoliterackiego (prądami, stylami, pisarzami, grupami i środowiskami literackimi, czasopismami, utworami itp.) – od początku piśmiennictwa polskiego do przełomu oświeceniowo-romantycznego.
C2	Doskonalenie umiejętności opisu, analizy i interpretacji dzieła literackiego.

C3	Kształtowanie umiejętności określania tradycji literackiej dla wskazanych zjawisk oraz przywoływania kontekstów interpretacyjnych z obszaru literatury powszechniej i sztuk nieliterackich.
----	---

3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	Zna dzieła literatury dawnej i wybitne utwory literatury światowej do roku 1822.	K_Wo4
EK_02	Posiada kompetencje w zakresie krytycznej analizy i interpretacji dzieła literackiego; ma świadomość tradycji literackiej.	K_Uo3, K_Uo6
EK_03	Ma świadomość znaczenia języka polskiego, literatury polskiej i kultury narodowej w kulturze europejskiej i światowej.	K_Ko1

3.3 Treści programowe (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagadnienie periodyzacji kultury i literatury dawnej. 2. Rodowód i uwarunkowania społeczne literatury polskiej. Trzy kręgi literatury mieszczańskiej. 3. Rola łaciny w piśmiennictwie i kulturze polskiej do końca XVIII stulecia. 4. Charakterystyka piśmiennictwa średniowiecznego (typy wypowiedzi, gatunki, tematy, toposy, styl i język). Kontekst europejski. 5. Główne pojęcia i problemy literatury renesansu. Stosunek do antyku i dziedzictwa średniowiecza, humanizm, irenizm, reformacja, walka o język narodowy. 6. Fenomen Jana Kochanowskiego i tradycji czarnoileskiej w literaturze polskiej. 7. Poetyka barokowa. Obraz świata i człowieka. Poezja kunsztowna. 8. Ideologia i obyczaj szlachecki w Polsce XVI i XVII wieku oraz ich odbicie w literaturze i kulturze barokowo-oświeceniowej. 9. Religijno-wyznaniowe uwarunkowania poezji barokowej. Literatura ariańska i jezuicka. 10. Świadomość estetycznoliteracka XVIII wieku oraz jej zaplecze filozoficzne. 11. Rola dramatu i teatru w propagowaniu kultury oświeceniowej. 12. Publicystyka oświeceniowa. 13. Najważniejsze prądy literackie w drugiej połowie XVIII wieku i na początku XIX. 14. Oświeceniowe korzenie współczesności.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dwa średniowieczne wizerunki Maryi – w <i>Bogurodzicy</i> i <i>Lamencie świętokrzyskim</i>. Znaczenie <i>Bogurodzicy</i> dla literatury i kultury polskiej. 2. Tematyka i budowa <i>Rozmowy mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>. Elementy humoru i satyry. 3. Charakterystyka poezji polsko-łacińskiej. Biografia literacka Klemensa Janickiego i problem mecenatu w epoce renesansu. 4. Tragedia humanistyczna na przykładzie <i>Odprawy posłów greckich</i>. 5. Problemy filozoficzne i światopoglądowe w <i>Trenach</i> J. Kochanowskiego. 6. Problematyka i poetyka <i>Wyprawy plebańskiej</i>. Albertus jako parodia ideałów rycerskich.

7. Maksymalizm etyczny i heroiczna koncepcja życia w wybranych wierszach M. Sępa Szarzyńskiego i Sebastiana Grabowieckiego.
8. Charakterystyczne cechy poetyki barokowej w liryce Daniela Naborowskiego i Jana Andrzeja Morsztyna. Związek pomiędzy barokową psychologią a barokową poetyką.
9. Krytyka sarmatyzmu w komedii oświeceniowej [*Małżeństwo z kalendarza* Franciszka Bohomolca; *Sarmatyzm* Franciszka Zabłockiego].
10. Kategorie „pojęcie rzeczy, czułe serce, piękne wzory” w wybranych wierszach Franciszka Karpińskiego [*Do Justyny. Tęsknoś na wiosnę; Powrót z Warszawy na wieś; Pieśń o Narodzeniu Pańskim; Żale Sarmaty*].
11. Poetyka poematu opisowego na przykładzie *Sofiówki* Stanisław Trembeckiego. Libertyńskie dylematy historiozofa i panegirysty.
12. Tragedia neoklasycystyczna na przykładzie *Barbary Radziwiłłówny* Alojzego Felińskiego. Prawda historyczna a fikcja literacka.

3.4 Metody dydaktyczne

w.: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną

ćw.: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), heureka

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin ustny, kolokwium	w., ćw.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, ocena wypowiedzi	ćw.
EK_03	egzamin ustny, kolokwium	w., ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

w.: uczestnictwo w zajęciach, ocena z egzaminu ustnego

ćw.: ocena sposobu komunikowania się na linii student-prowadzący: aktywności, zrozumienia omawianej tematyki przedmiotu (každorazowo podczas trwania zajęć), ocena z kolokwium zaliczeniowego

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	100
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	70
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	80
SUMA GODZIN	250
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	10

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa

A. Teksty źródłowe

Średniowiecze

Anonim tzw. Gall, *Kronika polska*, tłum. R. Grodecki, oprac. M. Plezia, Wrocław 1989, BN I/59 [stąd: wstęp, Księga I i III].

„Cały świat nie pomieściłby ksiąg”. *Staropolskie opowieści i przekazy apokryficzne*, wyd. W.R. Rzepka i W. Wydra, wstęp M. Adamczyk, Warszawa 1996 [stąd: *Czcienie o tem, kako dziewica Maryja, kiedy posługowała w kościele, częstokroć uciechę anjelską miewała; Czcienie o nadobności ciała błogostawionej dziewice Maryjej...; Czcienie o tem, kiedy są przyszli do jaskini...; O tem, jako Jezus siedział pod drzewem palmowem...; O tem, jako miły Jezus zawieszał dzban...; O krasie Jesukrystusowej*].

Polska poezja świecka XV wieku, oprac. M. Włodarski, Wrocław 1997, BN I/60 [stąd: wstęp; *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią; Skarga umierającego; Słota, Wiersz o chlebowym stole*].

Średniowieczna pieśń religijna polska, oprac. M. Korolko, Wrocław 1980, BN I/65

[stąd: *Bogurodzica; Lament świętokrzyski; Legenda o św. Aleksym*; ogólna orientacja w tematyce i gatunkach pieśni].

Średniowieczna proza polska, oprac. S. Vrtel-Wierczyński, Wrocław 1959, BN I/68 [stąd: *Kazania świętokrzyskie – Kazanie na dzień św. Katarzyny*].

Wydra W., *Władysław z Gielniowa. Z dziejów średniowiecznej poezji polskiej*, Poznań 1992 [stąd: wstęp; *Jezusa Judasz sprzedał oraz Augustus kiedy krolował*].

Renesans

Biernat z Lublina, *Ezop*, wstęp S. Grzeszczuk, oprac. J. S. Gruchała, Kraków 1997 [stąd: wstęp; wybrane trzy bajki oraz *Żywot Ezopa Fryga – w. 1–1532*].

Górnicki Ł., *Dworzanin polski*, [w:] tenże, *Pisma*, oprac. R. Pollak, Warszawa 1961 [stąd: Księga I].

Kochanowski J., *Fraszki*, oprac. J. Pelc, Wrocław 1957, BN I/163 – lub wyd. nast. [stąd: wstęp; Księgi pierwsze: 3., 8., 14., 31., 40., 44., 53., 54., 64., 77., 79., 82., 83., 86.; Księgi wtóre: 1., 3., 6., 37., 57., 63., 106.; Księgi trzecie: 1., 6., 7., 14., 24., 28., 29., 37., 54., 72.].

Kochanowski J., *Odprawa posłów greckich*, oprac. T. Ulewicz, Wrocław 1969, BN I/3 – lub wyd. nast.

Kochanowski J., *Pieśni*, oprac. L. Szczerbicka-Ślęk, Wrocław 1998, BN I/100 [stąd: wstęp; *Czego chcesz od nas, Panie*; z Ksiąg pierwszych pieśni: 2., 3., 7., 10., 14., 20., 21., 24.; z Ksiąg wtórych pieśni: 2., 3., 5., 7., 9., 10., 11., 19., 23., 24.; *Pieśń świętojańska o Sobótce*].

Kochanowski J., *Psałterz Dawidów*, oprac. K. Meller, Kraków 1997 [wiersz dedykacyjny Piotrowi Myszkowskiemu; psalmy: 1., 8., 23., 38., 47., 51., 91., 101., 130., 133.].

Kochanowski J., *Treny*, oprac. J. Pelc, Wrocław 1969 – lub wyd. nast. BN I/1.

Najstarsza poezja polsko-łacińska (do poł. XVI w.), oprac. M. Plezia, Wrocław 1952, BN I/141 [stąd utwory: Pawła z Krosna, Jana z Wiślicy, Jana Dantyska, Andrzeja Krzyckiego, Mikołaja Hussowskiego, Stanisława Ciołka].

Rej M., *Wybór pism*, wyd. wstęp i oprac. A. Kochan, Wrocław 2015, BN I/308 [tu: *Krótką rozprawą między trzema osobami...; Figliki (Chłopi, co Bożą Mękę kupowali; Tatarzyn mszej słuchał; Baba, co w Pasyję płakała; Chłop, co ornat kupował; Chłopa ksiądz o św. Trójcy wierzyć uczył); Żwierciadło albo Kstałt, w którym każdy stan... (Księgi pierwsze żywota człowieka poczciwego); Żywot i sprawy pościwego ślachcica polskiego, Mikołaja Reja z Nagłowic...*].

Barok

- Antologia literatury sowizdrzalskiej XVI i XVII wieku*, oprac. S. Grzeszczuk, Wrocław 1985, BN I/ 186 [stąd: wstęp; *Wyprawa plebańska*].
- Baka J., *Uwagi*, oprac. A. Czyż, A. Nawarecki, Lublin 2000 [stąd: *Uwaga śmierci wszystkim stanom służąca; Starym uwaga; Młodym uwaga; Panom uwaga; Uwaga damom*].
- Kochowski W., *Utwory poetyckie*, oprac. M. Eustachiewicz, Wrocław 1991, BN I/92 [stąd: wstęp; *Niepróżnujące próżnowanie*, stąd: *Nagrobek mężnym żołnierzom; Gniazdo ojczyste; Wszystko z nieba; Góra Łyssa; Zielone; Rozjezne pożegnanie z ojczystym Gajem; Do domowych; Psalmodya polska – psalmy: V, XXVI, XXXV*].
- Lubomirski S. H., *Ermida królewna pasterska*, [w:] *Dramaty staropolskie. Antologia*, oprac. J. Lewański, t. 5, Warszawa 1963.
- Morsztyn J. A., *Wybór poezji*, oprac. W. Weintraub, Wrocław 1998, BN I/257 [stąd: wstęp; *Do kanikuły; Nagrobek Perlisi; O sobie; Ogród miłości; Niestatek, inc. Prędzaj kto wiatr...; Zapust; O swej pannie; Pszczoła w bursztynie; Cuda miłości; Do trupa; Na krzyżyk na piersiach jednej panny; Desperacja*].
- Morsztyn Z., *Wybór wierszy*, oprac. J. Pelc, Wrocław 1975, BN I/215 [stąd: wstęp; *Votum; Pieśń w ucisku; Myśl ludzka; Emblemata: 38., 41., 44., 47., 113.*].
- Naborowski D., *Poezje*, oprac. J. Dürr-Durski, Warszawa 1961 [stąd: *Cień; Krótkość żywota; Na oczy królewny angielskiej; Do złej baby; Pieśń ad imitationem Horacyjuszowej ody „Beatus ille qui procul negotiis”*].
- Pasek J.Ch., *Pamiętniki*, oprac. W. Czapliński, Wrocław 1979, BN I/62.
- Potocki W., *Wiersze wybrane*, oprac. S. Grzeszczuk, Wrocław 1992, BN I/19 [stąd: *Transakcja wojny chocimskiej; Żywot ziemiański spokojny i szczęśliwy; Veto albo nie pozwalam; Do ojców Societatis; Nierządem Polska stoi; Zbytki polskie; Sofista; Czuj, stary pies szczeka*].
- Szarzyński-Sęp M., *Poezje*, wstęp i oprac. J. S. Gruchała, Kraków 1997 lub M. Sęp-Szarzyński, *Poezje zebrane*, wyd. R. Grześkowiak, A. Karpiński, K. Mrowcewicz, Warszawa 2001 [stąd: *Napis na statuę albo na obraz śmierci; cykl sonetów; parafrazy psalmiczne: XIX; LXX; CXXX; Pieśń V; Epitafijum Rzymowi*].
- Skarga P., *Kazania sejmowe*, oprac. J. Tazbir i M. Korolko, Wrocław 1995, BN I/70 [stąd: *Kazanie wtóre. O miłości ku ojczyźnie*].
- Szymonowicz Sz., *Sielanki i pozostałe wiersze polskie*, oprac. J. Pelc, Wrocław 2000, BN I/182 [stąd: wstęp; *Żeńcy*].
- Twardowski S., *Nadobna Paskwalina*, oprac. J. Okoń, Wrocław 1980, BN I/87 [stąd: *Punkt I; Punkt II (w. 1–1011); Punkt III (w. 1–217, 627–1014)*].

Oświecenie

- Bohomolec F., *Komedie*, wstęp J. Kott, teksty oprac. J. Jackl, przypisy oprac. A. Zychówna, t. 2, Warszawa 1960 [tu: *Małżeństwo z kalendarza*].
- Brodziński K., *Wstęp. Sielanka krakowska*, w: tenże, *Wybór pism*, oprac. A. Witkowska, Wrocław–Warszawa–Kraków 1966.
- Feliński A., *Barbara Radziwiłłówna*, w: *Polska tragedia neoklasycystyczna*, oprac. i wstęp D. Ratajczakowa, Wrocław 1989, BN I/260.
- Karpiński F., *Poezje wybrane*, oprac. T. Chachulski, Wrocław 1997, BN I 89 [tu: *Do Justyny. Tęskność na wiosnę, Laura i Filon, Powrót z Warszawy na wieś, Pieśń poranna, Pieśń o Narodzeniu Pańskim, Żale Sarmaty nad grobem Zygmunta Augusta*].
- Kniaźnin F.D., *Wiersze wybrane*, wybór, oprac. i wstęp A.K. Guzek, Warszawa 1981 [tu: *Krosienka, Do wąsów, Matka obywatelka, Dwie lipy, Do Boga – inc. „Jakaż to nuża wisi nade mną ...”*].
- Kołątaj H., *Listy Anonima i Prawo polityczne narodu polskiego*, oprac. B. Leśnodorski i H. Wereszycka, t. 1–2, Kraków 1954 [tu: *Do Stanisława Małachowskiego... Anonima listów kilka*].
- Krasicki I., *Bajki*, oprac. Z. Goliński, Wrocław 1975, BN I/220 [wybór].
- Krasicki I., *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki*, oprac. M. Klimowicz, Wrocław 1973, BN I/41.
- Krasicki I., *Monachomachia i Antymonachomachia*, oprac. i wstęp Z. Goliński, Wrocław 1969, BN I/179.
- Krasicki I., *Satyry i listy*, wstęp J.T. Pokrzywniak, opracowanie tekstów i komentarze Z. Goliński, wydanie drugie zmienione, Wrocław 1988, BN I/169 [tu: *Do króla, Życie dworskie, Żona modna, Pijaństwo*].
- Naruszewicz A., *Satyry*, oprac. S. Grzeszczuk, Wrocław 1962, BN I/179 [tu: *Chudy literat, Reduty, Szlachetność*].

Niemcewicz J.U., *Powrót pośła*, oprac. i wstęp Z. Skwarczyński, Wrocław 1972, BN I/4 – lub wyd. nast.
 Trembecki S., *Sofiówka i bajki w wyborze*, [w:] *Pisma wszystkie*, wydanie krytyczne oprac. J. Kott, t. 1–2, Warszawa 1953.
 Wirtemberska M., *Malwina czyli domyślność serca*, oprac. i wstęp W. Billip, Warszawa 1978 – lub wyd. Kraków 2002.
 Zabłocki F., *Fircyk w zalotach*, oprac. i wstępem poprzedziła J. Pawłowiczowa, Wrocław 1986, BN I/176.

Literatura powszechna do 1822 r.

Ajschylos, *Oresteja*, [w:] tenże, *Tragedie*, tłum. S. Srebrny, Warszawa 1952 – lub wyd. nast.
 Arystofanes, *Chmury*, tłum. S. Srebrny, [w:] tenże, *Komedie*, Warszawa 1962 – lub wyd. nast.
 Boccaccio G., *Dekameron*, tłum. E. Boye, Warszawa 1956 – lub wyd. nast. [stąd nowela *Sokół*].
 Caron de Beaumarchais P.A., *Wesele Figara. Komedia w 5 aktach*, tłum. i wstęp T. Żeleński (Boy), Warszawa 1951.
 Cervantes M., *Przemysły hidalgo Don Kichot z Manczy*, tłum. E. Boye, Warszawa 1952 lub inne [stąd: t. 1: ks. I i II].
 Corneille P., *Cyd. Tragikomedia*, tłum. J. A. Morsztyn, wstęp i komentarz J. Kwaśniakowa, Wrocław 1988.
 Dante, *Boska Komedia*, tłum. E. Porębowicz, Warszawa 1959 – lub wyd. nast. [stąd: *Pieśń*].
Dzieje Tristana i Izoldy, oprac. J. Bedier, tłum. T. Żeleński-Boy, Warszawa 1959 – lub wyd. nast.
 Erazm z Rotterdamu, *Pochwała Głupoty*, tłum. E. Jędrkiewicz, Wrocław 1992, BN II/231.
 Eurypides, *Elektra*, tłum. J. Łanowski, Wrocław 1969, BN II/160.
 Goethe J.W., *Cierpienia młodego Wertera*, tłum. L. Staff, oprac. O. Dobijanka-Witczakowa, Wrocław 1975, BN II/22.
 Homer, *Iliada*, tłum. F. K. Dmochowski, Warszawa 1990.
 Horacy, *List do Pizonów*, [w:] *Trzy poetyki klasyczne. Arytoteles. Horacy. Pseudo-Longinos*, oprac. T. Sinko, Wrocław 1951, BN II/57.
 Horatius, *Wybór poezji*, oprac. J. Krókowski, Wrocław 1967, BN II/25 [stąd: *Ody* (Księga I) – 8, 9, 11, 14, 18, 22, 31, 32; (Księga II) – 3, 18, 20; (Księga III) – 1, 21, 30; (Księga IV) – 2, 7; *Epody* – 2; *Listy* – 1 (Księga II)].
 Macpherson J., *Pieśni Osjana*, tłum. S. Goszczyński, przekład zweryfikował i oprac. J. Strzetelski, Wrocław 1980, BN II/202.
 Molière, *Świętoszek (Tartuffe). Komedia w 5 aktach*, tłum. i oprac. T. Żeleński (Boy), Wrocław 1976, BN II/40 – lub wyd. nast.
 Petrarka F., *Sonety do Laury*, tłum. J. Kurek, Kraków 1963 [stąd: 10 dowolnych utworów].
Pieśń o Rolandzie, tłum. T. Żeleński-Boy, oprac. A. Drzewicka, Wrocław 1991, BN II/233.
 Racine J., *Tragedie*, wstęp M. Brahmer, Warszawa 1958 [tu: *Fedra*, tłum. T. Żeleński (Boy)].
 Rousseau J.J., *Wyznania*, tłum. T. Żeleński (Boy), oprac. E. Rządowska, Wrocław 1978, BN II/192.
 Shakespeare W., *Hamlet, książę Danii*, tłum. S. Barańczak, Poznań 1990.
 Schiller F., *Zbójcy. Dramat w 5 aktach*, tłum. F. Konopka, oprac. O. Dobijanka, Wrocław 1964, BN II/30.
 Sofokles, *Król Edyp*, tłum. S. Srebrny, Wrocław 1952, BN II/5.
 Tasso T., *Gofred abo Jeruzalem wyzwolona*, przeł. P. Kochanowski, Wrocław 1951, BN II/4 lub P. Kochanowski, T. Tasso, *Gofred abo Jeruzalem wyzwolona*, oprac. S. Grzeszczuk, Warszawa 1968 [stąd: pieśni I–X].
 Vergilius, *Bukoliki i Georgiki*, tłum. Z. Abramowiczówna, Wrocław 1953, BN II/83.
 Vergilius, *Eneida*, tłum. Z. Kubiak, Warszawa 1987 lub Publiusz Wergiliusz Maro, *Eneida*, tłum. T. Karyłowski, oprac. S. Stabryła, Wrocław 1981, BN II/29 [Księgi 1–6].
 Villon F., *Wielki Testament*, tłum. T. Żeleński-Boy, Warszawa 1950 – lub wyd. nast. [stąd: I–XCII oraz wszystkie ballady ze wskazanych oktaf].
 Voltaire, *Traktat o tolerancji napisany z powodu śmierci Jana Calasa*, tłum. A. Sowiński, Z. Ryłko, Warszawa 1956.

B. Opracowania

Średniowiecze

Kowalewicz H., *Polska twórczość sekwencyjna wieków średnich*, [w:] *Średniowiecze. Studia o kulturze*, t. 2, Wrocław 1965.

- Lektury polonistyczne. Średniowiecze – Renesans – Barok*, pod red. A. Borowskiego i J.S. Gruchały, t. 1–3, Kraków 1997–1999 [stąd: studia o utworach zamieszczonych w obowiązkowej liście lektur].
- Michałowska T., *Średniowiecze*, Warszawa 1998 – lub wyd. nast.
- Ostrowska E., *O artyzmie polskich średniowiecznych zabytków językowych (Bogurodzica, Kazania świętokrzyskie, „Postuchajcie, bracia miła”), „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Językoznawcze”, z. 20, Kraków 1967.*
- Problemy literatury staropolskiej*, pod red. J. Pelca, t. 1–3, Wrocław 1972–1978 [stąd: studia Janusza Pelca, Stefana Zabłockiego, Bronisława Nadolskiego, Edmunda Kotarskiego, Hanny Dziechcińskiej, Stefana Nieznanowskiego].
- Słownik literatury staropolskiej (Średniowiecze – Renesans – Barok)*, pod red. T. Michałowskiej, B. Otwinowskiej, E. Sarnowskiej-Temeriusz, Wrocław 1990 – lub wyd. nast.
- Stępień P., *Z literatury religijnej polskiego średniowiecza. Studia o czterech tekstach*, Warszawa 2003.
- Witczak T., *Literatura Średniowiecza*, Warszawa 1999.
- Woronczak J., *Studia o literaturze średniowiecza i renesansu*, Wrocław 1993 [stąd: studia odnoszące się do tekstów z listy lektur].
- Wydra W., *Polskie pieśni średniowieczne. Studia o tekstach*, Warszawa 2003.

Renesans

- Borowski A., *Renesans*, Warszawa 1992.
- Jan Kochanowski. *Interpretacje*, pod red. J. Błońskiego, Kraków 1989 [stąd: studia odnoszące się do tekstów z listy lektur].
- Lektury polonistyczne. Średniowiecze – Renesans – Barok*, pod red. A. Borowskiego i J.S. Gruchały, t. 1–3, Kraków 1997–1999 [stąd: studia o utworach zamieszczonych w obowiązkowej liście lektur].
- Pelc J., *Kochanowski. Szczyt renesansu w literaturze polskiej*, Warszawa 2001 [stąd: studia odnoszące się do tekstów z listy lektur].
- Problemy literatury staropolskiej*, pod red. J. Pelca, t. 1–3, Wrocław 1972–1978 [stąd: studia Janusza Pelca, Stefana Zabłockiego, Bronisława Nadolskiego, Edmunda Kotarskiego, Hanny Dziechcińskiej, Stefana Nieznanowskiego].
- Słownik literatury staropolskiej (Średniowiecze – Renesans – Barok)*, pod red. T. Michałowskiej, B. Otwinowskiej, E. Sarnowskiej-Temeriusz, Wrocław 1990 – lub wyd. nast.
- Wojtkowska-Maksymik M., „*Gentiluomo cortigiano*” i „*dworzanin polski*”. *Dyskusja o doskonałości człowieka w „Il Libro del Cortigiano” Baldassarra Castiglione i w „Dworzanie polskim” Łukasza Górnickiego*, Warszawa 2007.
- Ziomba K., *Jan Kochanowski jako poeta egzystencji. Prolegomena do interpretacji „Trenów”*, Warszawa 1994.
- Ziomek J., *Renesans*, Warszawa 1996.

Barok

- Błoński J., *Mikołaj Sęp-Szarzyński a początki polskiego baroku*, Kraków lub wyd. nast.
- Chemperek D., „*Umysł przecię z swojego toru nie wybiega*”. *O poezji medytacyjnej Daniela Naborowskiego*, Lublin 1998.
- Eustachiewicz M., Majewski W., *Nad lirykami Wespazjana Kochowskiego*, Wrocław 1986.
- Gostyńska D., *Retoryka iluzji. Koncept w poezji barokowej*, Warszawa 1991.
- Grzeszczuk S., *Błazeńskie zwierciadło. Rzecz o humoryście sowizdrzalskiej XVI i XVII wieku*, Kraków 1994.
- Grzeszczuk S., *Nobilitacja Albertusa. Z pogranicza historii i folkloru*, Wrocław 1971.
- Grzeszczuk S., *O „Satyrach” Krzysztofa Opalińskiego. Próba syntezy*, Wrocław 1961.
- Hernas Cz., *Barok* (nowe wydania po 1996 roku).
- Karpiński A., *Staropolska poezja ideałów ziemiańskich. Próba przekroju*, Wrocław 1983.
- Korolko M., *O prozie „Kazań sejmowych” Piotra Skargi*, Warszawa 1971.
- Kotarska J., *Erotyk staropolski. Inspiracje i odmiany*, Wrocław 1980 [stąd: rozdziały odnoszące się do tekstów z listy lektur].
- Krzewińska A., *Uwagi o „Ermidzie” – udratyzowanej sielance Stanisława Herakliusza Lubomirskiego*, [w:] *O dawnym dramacie i teatrze. Studia do syntezy*, pod red. W. Roszkowskiej, Wrocław 1971.
- Künstler-Langner D., *Idea vanitas, jej tradycje i toposy w poezji polskiego baroku*, Toruń 1996 – lub wyd.

nast.

Lektury polonistyczne. Średniowiecze – Renesans – Barok, pod red. A. Borowskiego i J.S. Gruchały, t. 1–3, Kraków 1997–1999 [stąd: studia o utworach zamieszczonych w obowiązkowej liście lektur].

Mrowcewicz K., „Czemu wolność mamy?” *Antynomie wolności w poezji Jana Kochanowskiego i Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego*, Wrocław 1987 [stąd: część II i III].

Nieznanowski S., *Początki baroku w poezji polskiej*, [w:] tenże, *Studia i wizerunki. O poezji staropolskiej i jej badaczach*, Warszawa 1989.

Nieznanowski S., *Staropolska epopeja historyczna. Kształtowanie się pojęcia, drogi rozwoju*, [w:] tenże, *Studia i wizerunki. O poezji staropolskiej i jej badaczach*, Warszawa 1989.

Nowicka-Jeżowa A., *Sarmaci i śmierć. O staropolskiej poezji żałobnej*, Warszawa 1992.

Obremski K., „*Psalmodya polska*”. *Trzy studia nad poematem*, Toruń 1995 [stąd: rozdziały I i III].

Pelc J., *Barok – epoka przeciwieństw*, Warszawa 1993.

Pelc J., *Zbigniew Morsztyn – arianin i poeta*, Wrocław 1966.

Prejs M., *Poezja późnego baroku. Główne kierunki przemian*, Warszawa 1989.

Problemy literatury staropolskiej, pod red. J. Pelca, t. 1–3 Wrocław 1972–1978 [stąd: studia Janusza Pelca, Stefana Zabłockiego, Bronisława Nadolskiego, Edmunda Kotarskiego, Hanny Dziechcińskiej, Stefana Nieznanowskiego].

Rytel J., „*Pamiętniki*” *Paska na tle pamiętnikarstwa staropolskiego*, Wrocław 1962.

Słownik literatury staropolskiej (Średniowiecze – Renesans – Barok), pod red. T. Michałowskiej, B. Otwinowskiej, E. Sarnowskiej-Temeriusz, Wrocław 1990 – lub wyd. nast.

Słownik sarmatyzmu, pod red. A. Borowskiego, Kraków 2001.

Sokołowska J., *Spory o barok. W poszukiwaniu modelu epoki*, Warszawa 1971.

Szczerbicka-Ślęk L., *W kręgu Klio i Kaliope. Staropolska epika historyczna*, Wrocław 1973.

Oświecenie

Goliński Z., *Ignacy Krasicki*, Warszawa 1979.

Klimowicz M., *Oświecenie*, Warszawa 1972 – lub wyd. nast.

Kostkiewiczowa T., *Klasycyzm, sentymentalizm, rokoko. Szkice o prądach literackich polskiego Oświecenia*, Warszawa 1975.

Libera Z., *Problemy polskiego Oświecenia. Kultura i styl*, Warszawa 1969.

Maciejewski J., *Oświecenie polskie. Początek formacji, jej stratyfikacja i przebieg procesu historycznoliterackiego*, w: *Problemy literatury polskiej okresu oświecenia*, pod red. Z. Golińskiego, seria 2, Wrocław 1977.

Pietraszko S., *Doktryna literacka polskiego klasycyzmu*, Wrocław 1966 [tu: rozdz. piąty i siódmy].

Pisarze polskiego oświecenia, pod red. T. Kostkiewiczowej i Z. Golińskiego, t. 1–3, Warszawa 1992–1996 [t.1: S. Konarski, E. Drużbacka, F. Bohomolec, A. Naruszewicz, I. Krasicki, S. Trembecki, F.D. Książnin, T.K. Węgierski, F. Zabłocki, t.2: J. Wybicki, F.K. Dmochowski, J.U. Niemcewicz, H. Kołłątaj, S. Staszic, t.3: A. Feliński, L. Osiński, K. Brodziński, J. Śniadecki, M. Wirtemberska].

Słownik literatury polskiego oświecenia, pod red. T. Kostkiewiczowej, wyd. 2, poszerz. i popr., Wrocław 1991.

Kostkiewiczowa T., *Polski wiek światła. Obszary swoistości*, Wrocław 2002.

Libera Z., *Życie literackie w Warszawie w czasach Stanisława Augusta*, Warszawa 1971.

Przybylski R., *Klasycyzm czyli Prawdziwy koniec Królestwa Polskiego*, Warszawa 1983 – lub wyd. następ. [tu: *Rozpacz libertyna, Testament zamordowanego Królestwa*].

Ratajczakowa D., *Komedia oświeconych*, Warszawa 1992.

Sobol R., *Franciszek Karpiński*, Warszawa 1987.

Wellek R., *Pojęcia i problemy nauki o literaturze*, wybrał i przedmowę poprzedził H. Markiewicz, tłum. A. Jaraczewski, M. Kaniowa, Warszawa 1979 [tu: *Termin i pojęcie klasycyzmu w historii literatury*].

Literatura uzupełniająca

A. Teksty źródłowe

Średniowiecze

Opec B., *Żywot Pana Jezusa Krysta*, wyd. i oprac. W. Wydra i R. Wójcik, wstęp ikonograficzny K. Krzak-Weiss, Poznań 2014.

Chrestomatia staropolska. Teksty do roku 1543, wyd. W. R. Rzepka i W. Wydra, Wrocław 1995 – lub wyd. nast.

Dramat liturgiczny, [w:] *Dramaty staropolskie. Antologia*, oprac. J. Lewański, Warszawa 1959, t. I.

Mistrz Wincenty Kadłubek, *Kronika polska*, tłum. i oprac. B. Kürbis, Wrocław 1992, BN I/277.

Rozmyślenia dominikańskie, [w:] *„Cały świat nie pomieściłby ksiąg”. Staropolskie opowieści i przekazy apokryficzne*, wyd. W. R. Rzepka, W. Wydra, wstęp M. Adamczyk, Warszawa 1996.

Stanisław ze Skarbimierza, *Kazanie o wojnie sprawiedliwej i niesprawiedliwej*, [w:] tenże, *Mowy wybrane o mądrości*, oprac. M. Korolko, Kraków 2000.

Średniowieczna poezja łacińska w Polsce, oprac. M. Włodarski, Wrocław 2007, BN I/310.

Renesans

Bielski M., *Komedyja Justyna i Konstanczyj*, [w:] *Dramaty staropolskie. Antologia*, oprac. J. Lewański, t. 1, Warszawa 1959.

Frycz Modrzewski A., *O poprawie Rzeczypospolitej*, [w:] tenże, *Dzieła wszystkie*, pod red. K. Kumanieckiego, t. 1, Warszawa 1953 [stąd: *O szkole*].

Kochanowski J., *Dzieła polskie*, oprac. J. Krzyżanowski, Warszawa 1966, t. I [stąd: *Zgoda, Proporzec..., Zuzanna, Szachy, Muza*].

Kochanowski J., *Z łacińska śpiewa Słowian Muza. Elegie, foricenia, liryki w przekładzie Leopolda Staffa*, wstęp Z. Kubiak, Warszawa 1982.

Orzechowski S., *Wybór pism* oprac. J. Starnawski, Wrocław 1972, BN I/210 [stąd: *List do Commendioniego* oraz orientacja w tematyce i gatunkach prozy].

Proza polska wczesnego renesansu, oprac. J. Krzyżanowski, Warszawa 1954 [stąd: *Rozmowy Marchotta z Salomonem; Historia Aleksandra*].

Barok

Baryka P., *Z chłopca król*, [w:] *Dramaty staropolskie. Antologia*, oprac. J. Lewański, t. 4, Warszawa 1964.

Lubomirski S.H., *Poezje zebrane*, wyd. A. Karpiński, Warszawa 1995–1996 [stąd: *Tobiasz wyzwolony, Eklezjastes, Poezje Postu Świętego*].

Lubomirski S.H., *Rozmowy Artaksesa i Ewandra*, wyd. J. Dąbkowska-Kujko, Warszawa 2006 [stąd: *rozmowy 3., 10., 12.*].

Miaskowski K., *Zbiór rytmów*, wyd. A. Nowicka-Jeżowa, Warszawa 1995.

Morsztyn H., *Światowa rozkosz*, wyd. A. Karpiński, Warszawa 1995.

Opaliński Ł., *Wybór pism*, oprac. S. Grzeszczuk, Wrocław 1959, BN I/174 [stąd: *Poeta nowy, Coś nowego*].

Sarbiewski M.K., *Wykłady poetyki*, tłum. i oprac. S. Skimina, Wrocław 1958 [stąd: *O poincie i dowcipie*].

Wysoki umysł w dolnych rzeczach zawikłany. Antologia polskiej poezji metafizycznej epoki baroku, oprac. K. Mrowcewicz, Warszawa 1993 – lub wyd. nast.

Zimorowic J. B., *Sielanki nowe ruskie*, oprac. L. Szczerbicka-Ślęk, Wrocław 1999, BN I/287 [stąd: *Roczyzna; Kozaczyzna*].

Zimorowic Sz., *Roksolanki*, oprac. L. Szczerbicka-Ślęk, Wrocław 1983, BN I/73 – lub tenże, *Roksolanki*, wyd. R. Grześkowiak, Warszawa 1999 [stąd: *Dziewostąb* oraz wybrane utwory z chórów].

Oświecenie

Bogusławski W., *Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale*, oprac. i wstęp S. Pietraszko, Wrocław 1960 – lub: *Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale*, tekst M. Rulikowski, wstęp, przyp. i odm. tekstu S. Dąbrowski i S. Strauss, Wrocław–Kraków 1956, BN I/162.

Brodziński K., *Poezje*, oprac. i wstęp C. Zgorzelski, t. 1–2, Wrocław 1959 [tu: *Żołnierz nad rzeką Moskwą w roku 1812, Pole raszyńskie*].

Dmochowski F.K., *Sztuka rymotwórcza*, oprac. S. Pietraszko, Wrocław 1956, BN I/158 [tu: *pieśni pierwsza i trzecia*].

Karpiński F., *Historia mego wieku i ludzi, z którymi żyłem*, oprac. R. Sobol, Warszawa 1987.

Krasicki I., *Wybór liryków*, oprac. S. Gracioti, Wrocław 1985, BN I/252 [tu: *Hymn do miłości ojczyzny, Podróż z Warszawy do Biłgoraja, Osobność*].

- Między rozpaczą i nadzieją. Antologia poezji porzobiorowej lat 1793–1806*, Kraków 2006 [tu: A.J. Czartoryski, *Bard polski*, C. Godebski, *Wiersz do legiów polskich*, J. Morelowski, *Treny*, J.U. Niemcewicz, *Alondzo i Helena*, J.P. Woronicz, *Hymn do Boga...*].
- Naruszewicz A., *Liryki wybrane*, wybór i wstęp J.W. Gomulicki, Warszawa 1964 [wybór, m.in. *Głos umarłych*, *Hymn do Boga*, *Hymn do Słońca*, *Pieśń ciarlatańska na jarmarku*].
- Niemcewicz J.U., *Śpiewy historyczne*, oprac. Z. Libera, Warszawa 1948 – lub: Warszawa 1986 [tu: *Duma o Żółtkiewskim*, *Duma o kniaziu Michale Glinińskim*].
- Oświeceni o literaturze*, pod red. T. Kostkiewiczowej i Z. Golińskiego, t. 1, Warszawa 1993 [tu: F. Karpiński, *O wymowie w prozie albo wierszu*], t. 2, Warszawa 1995 [tu: J. Śniadecki, *O pismach klasycznych i romantycznych*, K. Brodziński, *O klasyczności i romantyczności, tudzież o duchu poezji polskiej*].
- Poezja polska XVIII wieku*, oprac. Z. Libera, Warszawa 1983 [tu: anonimowa poezja polityczna – barska oraz lat dziewięćdziesiątych, F. Bohomolec, E. Drużbacka, J. Jasiński, J. Wybicki].
- Poezja polska 1800–1830*, oprac. Z. Libera, Warszawa 1984 [tu: A. Feliński, *Hymn na rocznicę ogłoszenia Królestwa Polskiego*, K. Koźmian, *Oda na pokój w roku 1809*, *Oda na upadek dumnego w roku 1815*, L. Osiński, *Oda na cześć Kopernika*, W. Reklewski, *Krakowiaki*].
- Staszic S., *Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego*, oprac. S. Czarnowski, przygotował do druku B. Leśnodorski, wyd. 2 zmienione, Wrocław 1952, BN I/90 [tu: *Do stanu rycerskiego*, *Edukacja*, *Moskwa*, *Dom Brandenburski*, *Polska*].

Literatura powszechna do 1822 r.

- Apuleius z Madaury, *Metamorfozy albo Złoty Osioł*, tłum. E. Jędrkiewicz, Wrocław 1953, BN II/79 [stąd: opowieść o Amorze i Psyche].
- Abelard P., *Historia moich niedoli i inne listy*, tłum. L. Joachimowicz, Warszawa 1993 [stąd: pierwszy *List Abelarda do przyjaciela*].
- Ariosto L., *Orland szalony*, tłum. P. Kochanowski, Wrocław 1965, BN II/150.
- Augustyn św., *Wyznania*, tłum. Z. Kubiak, Warszawa 1897 – lub wyd. nast.
- Brewiarz miłości. Antologia liryki prowansalskiej*, tłum. Z. Romanowiczowa, Wrocław 1963, BN II/137 [stąd: Guillaume de Poitiers, Jaufre Rudel, Guiraut de Borneill, Comtesse de Die, Sordel].
- Caron de Beaumarchais P.A., *Wesele Figara. Komedia w 5 aktach*, tłum. i wstęp T. Żeleński (Boy), Warszawa 1951.
- Chaucer G., *Opowieści kanterberyjskie. Wybór*, Wrocław 1963.
- Choderlos de Laclos P.A., *Niebezpieczne związki*, tłum. i wstęp T. Żeleński (Boy), Warszawa 1960.
- Diderot D., *Kubuś Fatalista i jego pan*, tłum. i wstępem opatrzył T. Żeleński (Boy), Warszawa 1957.
- Homer, *Odyseja*, tłum. J. Parandowski, Warszawa 1953 – lub wyd. nast.
- Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu*, tłum. L. Staff, Warszawa 1978.
- Liryka starożytnej Grecji*, oprac. J. Danielewicz, Wrocław 1984, BN II/92 [stąd utwory: Safony, Anakreonta i anakreontyki, Symonidesa, Pindara].
- Morus T., *Utopia*, tłum. K. Abgarowicz, Warszawa 1954 [fragmenty].
- La Fontaine J., *Bajki*, tłum. S. Komar, wstęp L. Łopatyńska, Wrocław 1954, BN II/60.
- Loyola I., *Ćwiczenia duchowne*, tłum. J. Ożóg, Kraków 1996 – lub wyd. nast.
- Machiavelli N., *Księżę*, tłum. W. Rzymowski, Wrocław 1980, BN II/159.
- Montaigne M., *Próby*, tłum. T. Żeleński-Boy, Warszawa 1957 [stąd: *Apologia Rajmunda Sebond*, t. 2].
- Owidiusz, *Metamorfozy*, tłum. A. Kamieńska i S. Stabryła, oprac. S. Stabryła, Wrocław 1995, BN II/76.
- Pascal B., *Myśli*, tłum. T. Żeleński (Boy), Warszawa 1968 – lub wyd. następne [wybrane fragmenty].
- Platon, *Uczta*, tłum. W. Witwicki, Warszawa 1969.
- Plautus, *Żołnierz Samochwał*, tłum. G. Przychocki, Wrocław 1951, BN II/53.
- Rabelais F., *Gargantua i Pantagruel*, tłum. T. Żeleński-Boy, Warszawa 1973 [wybór].
- Ronsard P., *Poezje. Wybór*, Warszawa 1956, 1969 [stąd: *Sonety*].
- Słowo o wyprawie Igora*, tłum. J. Tuwim, Warszawa 1950 – lub wyd. nast.
- Szekspir W., *Tragedia Macbetha*, tłum. M. Słomczyński, Kraków 1980.
- Szekspir W., *Sen nocy letniej*, tłum. S. Barańczak, Poznań 1992.
- Sofokles, *Antygona*, tłum. K. Morawski, Wrocław 1995, BN II/1.

Swift J., *Podróże Guliwera do wielu odległych narodów świata*, tłum. M. Słomczyński, postłowie J. Kydryński, Kraków 1979.
 Teokryt, *Sielanki*, tłum. A. Sandauer, Warszawa 1969 – lub wyd. nast.
 Tomasz a Kempis, *O naśladowaniu Jezusa Chrystusa*, tłum. A. Kamińska, Wrocław 1981.
 Voltaire, *Powiaści filozoficzne*, tłum. T. Żeleński (Boy), Warszawa 1971 [tu: *Kandyd*].
 Voragine J., *Złota legenda. Wybór*, tłum. J. Pleziowa, Wrocław 1983 [stąd: *Legenda na dzień św. Aleksego* i *Legenda na dzień św. Wojciecha*].
 Żywot Łazika z Tormesu, tłum. M. Mann, Warszawa 1959.

B. Opracowania

Średniowiecze

Chelini J., *Dzieje religijności w Europie Zachodniej w średniowieczu*, tłum. I. Wyrzykowska i M. Wyrzykowska, Warszawa 1996.
 Curtius E. R., *Literatura europejska i łacińskie średniowiecze*, tłum. A. Borowski, Kraków 1997 – lub wyd. nast.
 Człowiek średniowiecza, pod red. J. Le Goffa, tłum. M. Radożycka-Paoletti, Warszawa 1996.
 Guriewicz A., *Kategorie kultury średniowiecznej*, tłum. J. Dancygier, Warszawa 1976.
 Heers J., *Święta głupców i karnawały*, tłum. G. Majcher, Warszawa 1995.
 Huizinga J., *Jesień średniowiecza*, tłum. T. Brzostowski, Warszawa 1992.
 Kłoczowski J., *Młodsza Europa. Europa Środkowo-Wschodnia w kręgu cywilizacji chrześcijańskiej średniowiecza*, Warszawa 1998.
 Le Goff J., *Kultura średniowiecznej Europy*, tłum. H. Szumańska-Grossowa, Warszawa 1970.
 Mazurkiewicz R., *Polskie średniowieczne pieśni maryjne*, Kraków 2002.
 Michałowska T., *Literatura polskiego średniowiecza*, Warszawa 2011.
 Tatarkiewicz W., *Historia estetyki. Estetyka średniowieczna*, t. 2, Warszawa 1989.
 Ullmann W., *Średniowieczne korzenie renesansowego humanizmu*, tłum. J. Mach, Łódź 1985.

Renesans

Abramowska J., *Ład i fortuna. O tragedii renesansowej w Polsce*, Wrocław 1974.
 Bieńkowski T., *Antyk w literaturze i kulturze staropolskiej (1450–1750). Główne problemy i kierunki recepcji*, Wrocław 1976.
 Delumeau J., *Cywilizacja odrodzenia*, tłum. E. Bąkowska, Warszawa 1993.
Inspiracje platońskie literatury staropolskiej, pod red. A. Nowickiej-Jeżowej i P. Stępnia, Warszawa 2000 [stąd studia: A. Kuczyńskiej, M. Hanusiewicz, P. Stępnia, A. Nowickiej-Jeżowej].
 Jan Kochanowski. *Z dziejów badań i recepcji twórczości*, oprac. M. Korolko, Warszawa 1980.
 Koehler K., *Stanisław Orzechowski i dylematy humanizmu renesansowego*, Kraków 2004.
 Krzywy R., *Sztuka wyborów i dar inwencji. Studium o strukturze gatunkowej poematów Jana Kochanowskiego*, Warszawa 2008.
 Lasocińska E., *Epikurejska idea szczęścia w literaturze polskiej renesansu i baroku. Od Kallimacha do Potockiego*, Warszawa 2014.
Wiązanie sobótkowe. Studia o Janie Kochanowskim, pod red. E. Lasocińskiej i W. Pawlaka, Warszawa 2015.
 Wilczek P., *Literatura polskiego renesansu*, Katowice 2005.

Barok

Bystron J. S., *Dzieje obyczajów w dawnej Polsce. Wiek XVI–XVIII*, t. 1–2, Warszawa 1994.
 Dziechcińska H., *Kobieta w życiu i literaturze XVI i XVII wieku*, Warszawa 2001.
 Hanusiewicz M., *Pięć stopni miłości. O wyobraźni erotycznej w polskiej poezji barokowej*, Warszawa 2004.
 Hanusiewicz M., *Święte i zmysłowe w poezji religijnej polskiego baroku*, Lublin 1998.
 Kaczmarek M., *Sarmacka perspektywa sławy. Nad „Wojną chocimską” Wacława Potockiego*, Wrocław 1982.
 Künstler-Langner D., *Człowiek i cierpienie w poezji polskiego baroku*, Toruń 2000.
 Lasocińska E., *„Cnota sama z mądrością jest naszym żywotem”. Stoickie pojęcie cnoty w poezji polskiej*

XVII wieku, Warszawa 2003.

Literatura polskiego baroku w kręgu idei, pod red. A. Nowickiej-Jeżowej, M. Hanusiewicz, A. Karpińskiego, Lublin 1995 [stąd studia: K. Obremskiego, J.K. Golińskiego, M. Wichowej, J. Kotarskiej, A. Karpińskiego, A. Nowickiej-Jeżowej].

Partyka J., „*Żona wyćwiczona*”. *Kobieta pisząca w kulturze XVI i XVII wieku*, Warszawa 2004.

Prejs M., *Oralność i mnemonika. Późny barok w kulturze polskiej*, Warszawa 2009.

Raubo G., *Światło przyrodzone. Rozum w literaturze polskiego baroku*, Poznań 2006.

Sokołowska J., *Dwie nieskończoności. Szkice o literaturze barokowej Europy*, Warszawa 1978.

Ulewicz T., *Sarmacja. Studium z problematyki słowiańskiej XV i XVI wieku*, Kraków 1950.

Wespazjan Kochowski. W kręgu kultury literackiej, pod red. D. Chemperka, Lublin 2003 [stąd studia: S. Nieznanowskiego, K. Meller, E. Kauer].

Oświecenie

Cieński A., *Pamiętnikarstwo polskie XVIII wieku*, Wrocław 1981.

Czytanie Krasickiego, pod red. T. Kostkiewiczowej, R. Doktora i B. Mazurkowej, Warszawa 2014.

Kaczyński P., *Rodzina w literaturze stanisławowskiej. Motywy – konwencje – poglądy*, Wrocław 2009.

Kleiner J., *Sentymentalizm i preromantyzm. Studia inedita z literatury porozbiorowej 1795–1822*, wyd. i oprac. J. Starnawski, Kraków 1975.

Kostkiewiczowa T., *Horyzonty wyobraźni. O języku poezji czasów Oświecenia*, Warszawa 1984.

Kostkiewiczowa T., *Oświecenie – próg naszej współczesności*, Warszawa 1974 [tu: *Literatura a instytucje w osiemnastowiecznej Polsce, Literatura a rozwój prasy w XVIII wieku*].

Libera Z., *Rozważania o wieku tolerancji, rozumu i gustu. Szkice o XVIII stuleciu*, Warszawa 1994.

Peyre H., *Co to jest klasycyzm?*, tłum. i posłowie M. Żurowski. Warszawa 1985.

Witkowska A., *Literatura romantyzmu*, Warszawa 1986 [tu: *Sentymentalizm i klasycyzm lat 1795–1830. Główne gatunki literackie*].

Wołoszyński R., *Ignacy Krasicki. Utopia i rzeczywistość*, Wrocław 1970.

Zajac G., *Czuły weredyk. Twórczość poetycka Juliana Ursyna Niemcewicza*, Kraków 2015.

Żbikowski P., *Klasycyzm postanisławowski. Doktryna estetycznoliteracka*, Warszawa 1984 [rozdz. trzeci] – lub: tenże, *Klasycyzm postanisławowski. Zarys problematyki*, Warszawa 1999 [rozdz. trzeci].